

PRAWO MEDYCZNE

w ramach projektu

„Akademia Młodego Prawnika”

POWR.03.01.00-00-T082/18

PRAWO MEDYCZNE

- odrębna dziedzina prawa
- bez jednego podstawowego aktu prawnego
- cecha wspólna aktów – regulacje dotyczące zdrowia

Podstawowe akty prawne

1. Ustawa z dnia 06 listopada 2008r. o **prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta** (Dz.U. 2019, poz. 1127, z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 05 grudnia 1996r. o **zawodach lekarza i lekarza dentysty** (Dz.U. 2019, poz. 537, z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 07 stycznia 1993r. o **planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży** (Dz.U. 1993, nr. 17, poz. 78, z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 05 grudnia 2008 o **zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi** (Dz.U. 2019, poz. 1239, z późn. zm.)

PRAWA PACJENTA

PRAWA PACJENTA

Case:

Do opieki ambulatoryjnej zgłosił się bardzo zaniedbany pacjent: wszy, robaki, zupełny brak higieny. itd

Pytanie:

Czy lekarz/pielęgniarka ma prawo odmówić udzielenia świadczenia temu pacjentowi, np. ze względów sanitarnych lub z obawy o własne zdrowie?

PRAWA PACJENTA

Case:

Do opieki ambulatoryjnej zgłosił się bardzo zaniedbany pacjent: wszy, robaki, zupełny brak higieny. itd

Pytanie:

Czy lekarz/pielęgniarka ma prawo odmówić udzielenia świadczenia temu pacjentowi, np. ze względów sanitarnych lub z obawy o własne zdrowie?

Odpowiedź:

LEKARZ/PIELĘGNIARKA NIE MOGĄ ODMÓWIĆ UDZIELENIA ŚWIADCZEŃ

PRAWA PACJENTA

Case:

Do lekarza rodzinnego stawił się pacjent, który zażądał wydania skierowania do lekarza specjalisty urologa. Lekarz skierowania nie wydał, bo nie widział podstaw.

Pytanie:

Czy pacjent ma prawo żądać od lekarza wydania skierowania do poradni specjalistycznej, nawet jeśli lekarz nie widzi wskazań do zasięgnięcia opinii innego lekarza?

PRAWA PACJENTA

Case:

Do lekarza POZ stawił się pacjent, który zażądał wydania skierowania do lekarza specjalisty pulmonologa. Lekarz POZ nie widział podstaw do wydania skierowania.

Pytanie:

Czy pacjent ma prawo żądać od lekarza wydania skierowania do poradni specjalistycznej, nawet jeśli lekarz nie widzi wskazań do zasięgnięcia opinii innego lekarza?

Odpowiedź:

LEKARZ NIE MUSI UWZGLĘDNIĄĆ ŻĄDANIA PACJENTA

PRAWA PACJENTA

Prawo do świadczeń zdrowotnych

PRAWA PACJENTA

Prawo do świadczeń zdrowotnych:

zgodność świadczeń z aktualną wiedzą medyczną

PRAWA PACJENTA

Prawo do świadczeń zdrowotnych:

- zgodność świadczeń z aktualną wiedzą medyczną
- obiektywna procedura kolejowania

PRAWA PACJENTA

Prawo do świadczeń zdrowotnych:

- zgodność świadczeń z aktualną wiedzą medyczną
- obiektywna procedura kolejowania
- prawo do konsultacji innego lekarza/pielęgniarki

PRAWA PACJENTA

Prawo do świadczeń zdrowotnych:

- zgodność świadczeń z aktualną wiedzą medyczną
- obiektywna procedura kolejowania
- prawo do konsultacji innego lekarza/pielęgniarki
- natychmiastowe udzielenie świadczeń ze wzgl na zagrożenie życia lub zdrowia

PRAWA PACJENTA

Case:

Uczeń stawił się u lekarza rodzinnego wskazując, że bardzo swędzi go.....
Lekarz zdiagnozował owsiki.

Pytanie:

Czy uczeń ma prawo żądać, aby lekarz rodzinny nie przekazywał jego rodzicom informacji o stanie jego zdrowia?

PRAWA PACJENTA

Case:

Uczeń stawił się u lekarza rodzinnego wskazując, że bardzo swędzi go.....
Lekarz zdiagnozował owsiki.

Pytanie:

Czy uczeń ma prawo żądać, aby lekarz rodzinny nie przekazywał jego rodzicom informacji o stanie jego zdrowia?

Odpowiedź:

Uczeń niepełnoletni nie ma. Uczeń pełnoletni ma prawo.

PRAWA PACJENTA

Prawo do informacji

PRAWA PACJENTA

Prawo do informacji

prawo to odnosi się do stanu zdrowia pacjenta

PRAWA PACJENTA

Prawo do informacji

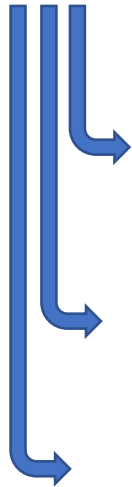
prawo to odnosi się do stanu zdrowia pacjenta

związane z jest z prawem decydowania o tym, kto może, a kto nie, uzyskać informacje o zdrowiu pacjenta

PRAWA PACJENTA

Prawo do informacji

prawo to odnosi się do stanu zdrowia pacjenta

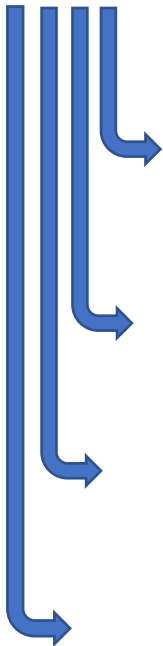
związane z jest z prawem decydowania o tym, kto może, a kto nie uzyskać informacje o zdrowiu pacjenta

prawo do informacji o zamiarze odstąpienia od leczenia

PRAWA PACJENTA

Prawo do informacji

prawo to odnosi się do stanu zdrowia pacjenta

związane z jest z prawem decydowania o tym, kto może, a kto nie uzyskać informacje o zdrowiu pacjenta

prawo do informacji o zamiarze odstąpienia od leczenia

prawo do informacji o prawach pacjenta

PRAWA PACJENTA

W styczniu 2012 r. *Pani Miła*, przyszła do szpitala, ponieważ słabiej czuła ruchy dziecka. Dzień później doszło do rozpoczęcia akcji porodowej. Pacjentka pytała o możliwość porodu drogą CC, ale uzyskała informację, że CC nie jest na życzenie.

Po wieczornej wizycie, bez żadnej szczegółowej rozmowy *Pani Miła* otrzymała do podpisania plik dokumentów, w tym zgodę na zabieg CC. Ze wskazań u *Pani Miłej* ciąża została zakończona CC, a w trakcie wydobywania dziecka lekarz ginekolog rozciął mu skórę nad uchem - konieczne było założenie dwóch szwów.

Lekarz nie poinformował *Pani Miłej* o rozciętej skórze dziecka.

PRAWA PACJENTA

Pani Miła wystąpiła przeciwko szpitalowi o zapłatę 10.000,00 zł :

> w związku z jakim zdarzeniem i w związku z naruszeniem jakiego prawa pacjenta?

PRAWA PACJENTA

Pani Miła wystąpiła przeciwko szpitalowi o zapłatę 10.000,00 zł :

- w związku z jakim roszczeniem? - naruszenia prawa do informacji co do stanu zdrowia dziecka

PRAWA PACJENTA

Prawo do tajemnicy informacji:

PRAWA PACJENTA

Case:

Do szpitala trafia chłopak z obrażeniami pobicia, który brał udział w kradzieży chipsów ze sklepu?

Pytanie:

Czy Policji, która prowadzi postępowanie, szpital może przekazać pełne dane tego pacjenta, wymienionego przez Policję tylko z imienia i daty pobytu w szpitalu?

PRAWA PACJENTA

Prawo do tajemnicy informacji:

↳ prawo to odnosi się do informacji o stanie zdrowia pacjenta

PRAWA PACJENTA

Prawo do tajemnicy informacji:

- prawo to odnosi się do informacji o stanie zdrowia pacjenta
- dotyczy informacji o stanie zdrowia, z którymi personel medyczny zapoznał się w związku z udzielanymi świadczeniami

PRAWA PACJENTA

Prawo do tajemnicy informacji:

**LICZNE WYJĄTKI OD OBOWIĄZKU DOCHOWANIA
TEJAMNICY**

PRAWA PACJENTA

Przypadki kiedy wyjawienie informacji o stanie zdrowia pacjenta jest - **OK = zgodne z prawem**

PRAWA PACJENTA

Przypadki kiedy wyjawienie informacji o stanie zdrowia pacjenta jest - **OK = zgodne z prawem**

zachowanie informacji w tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia pacjenta lub innych osób;

PRAWA PACJENTA

Przypadki kiedy wyjawienie informacji o stanie zdrowia pacjenta jest - OK = zgodne z prawem

pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy

PRAWA PACJENTA

Przypadki kiedy wyjawienie informacji o stanie zdrowia pacjenta jest - OK = zgodne z prawem

w postępowania przed wojewódzką komisją do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych

PRAWA PACJENTA

Case:

Uczeń zadzwonił do przychodni z prośbą o podanie wyniku badania przez telefon?

Pytanie:

Czy przychodnia może podawać wyniki badań przez telefon?

Odpowiedź:

Może, jeżeli ma odpowiedni system weryfikacji danych pacjenta.

PRAWA PACJENTA

Prawo do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych:

PRAWA PACJENTA

Prawo do wyrażenia zgody ma udzielenie świadczeń zdrowotnych:

↳ < 16 lat

PRAWA PACJENTA

Prawo do wyrażenia zgody ma udzielenie świadczeń zdrowotnych:

< 16 lat – zgodę wyraża rodzic lub opiekun faktyczny

PRAWA PACJENTA

Prawo do wyrażenia zgody ma udzielenie świadczeń zdrowotnych:

- < 16 lat – zgodę wyraża rodzic lub opiekun faktyczny
- > 16 lat

PRAWA PACJENTA

Prawo do wyrażenia zgody ma udzielenie świadczeń zdrowotnych:

- < 16 lat – zgodę wyraża rodzic lub opiekun faktyczny
- > 16 lat - pacjent ma prawo do wyrażenia zgody, zgodę wyraża także rodzic

PRAWA PACJENTA

Prawo do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych:

- < 16 lat – zgodę wyraża rodzic lub opiekun faktyczny
- > 16 lat - pacjent ma prawo do wyrażenia zgody, zgodę wyraża także rodzic
- > 16 lat – nie wyraża zgody na zabieg, a rodzic wyraża zgodę?

PRAWA PACJENTA

Prawo do wyrażenia zgody ma udzielenie świadczeń zdrowotnych:

- < 16 lat – zgodę wyraża rodzic lub opiekun faktyczny
- > 16 lat - pacjent ma prawo do wyrażenia zgody, zgodę wyraża także rodzic
- > 16 lat – nie wyraża zgody na zabieg, a rodzic wyraża zgodę?

CO W TAKIEJ SYTUACJI?

PRAWA PACJENTA

> 16 lat – nie wyraża zgody na zabieg, a rodzic żąda zabiegu

LEKARZ NIE MOŻE PODJĄĆ SAMODZIELNIE DECYZJI KOGO SŁUCHAĆ

W TAKIEJ SYTUACJI DECYDUJE SĄD

PRAWA PACJENTA

FORMA ZGODY:

Pisemna – na zabieg operacyjny lub inny o podwyższonym ryzyku

Ustna - każdym innym przypadku

Dorozumiana – wyrażona przez „mowę ciała”

PRAWA PACJENTA

Inne prawa pacjenta:

- do poszanowania godności i intymności;
- do leczenia bólu;
- do obecności osoby bliskiej przy udzielanych świadczeniach medycznych
- do dokumentacji medycznej?

BŁĄD MEDYCZNY

Nie ma jednej definicji **BŁĘDU MEDYCZNEGO**, za to są formy:

- BŁĄD DIAGNOSTYCZNY
- BŁĄD TERAPEUTYCZNY
- BŁĄD ORGANIZACYJNY
- BŁĄD TECHNICZNY

BŁĄD MEDYCZNY

Rodzaje roszczeń związanych z błędem medycznym

- Prawo cywilne
- Prawo karne
- Prawa pacjenta

BŁĄD MEDYCZNY

Rodzaje roszczeń związanych z błędem medycznym

- Prawo cywilne
- Prawo karne
- Prawa pacjenta

BŁĄD MEDYCZNY

Rodzaje roszczeń związanych z błędem medycznym

- Prawo cywilne → sąd cywilny
- Prawo karne → sąd karny
- Prawa pacjenta → Komisja

BŁĄD MEDYCZNY

Rodzaje roszczeń związanych z błędem medycznym

- Prawo cywilne → sąd cywilny → zadośćuczynienie i odszkodowanie
- Prawo karne → sąd karny → kara, konsekwencje finansowe
- Prawa pacjenta → Komisja → stwierdzenie popełnienia błędu

PRAWO DO ŻYCIA

Ochrona prawa do życia

- 1) w okresie prenatalnym = płodowym
- 2) w okresie od urodzenia

PRAWO DO ŻYCIA

Realizacja prawa do życia

- 1) opieka nad płodem
- 2) opieka nad kobietą ciąży
- 3) Pomoc materialna kobietom w ciąży
- 4) dostęp do informacji
- 5) dostęp do metod i środków służących prokreacji
- 6) rodziny zastępcze

PRAWO DO ŻYCIA

Realizacja prawa do życia – c.d.

Uczennica w ciąży:

Szkoła ma obowiązek:

- 1) udzielić urlopu**
- 2) udzielić innej pomocy**
- 3) wyznaczyć dodatkowy termin egzaminu**

PRAWO DO ŻYCIA

Możliwość przerwania ciąży:

- 1) ciąża stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety
- 2) badania wskazują na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu,
- 3) zachodzi uzasadnione podejrzenie, że ciąża powstała w wyniku czynu zabronionego,

PRAWO DO ŻYCIA

Możliwość przerwania ciąży – c.d.

- do chwili osiągnięcia przez płód zdolności do samodzielnego życia poza organizmem kobiety
- do 12 tyg – jeżeli ciąża jest wynikiem przestępstwa

PRAWO DO ŻYCIA

Instytucje

- **Prawo cywilne**
- **Prawo karne**
- **Prawo administracyjne**

PRAWO DO ŻYCIA

Ochrona prawa do życia – instytucje

- **Prawo cywilne** → **ochrona dóbr osobistych, dziedziczenie**
- **Prawo karne** → **karalność za przestępstwa przeciwko życiu**
- **Prawo administracyjne** → **pomoc materialna, psychologiczna**

CHOROBY ZAKAŹNE

➤ Definicja:

choroba, która została wywołana przez biologiczny czynnik chorobotwórczy

CHOROBY ZAKAŻNE

Choroby zakaźne – obowiązki związane z zapobieganiem epidemii

- **Poddanie się odpowiednim zabiegom**
- **Zaniechanie wykonywania określonych prac**
- **Współpraca z organami państwa**

CHOROBY ZAKAŻNE

Szczepienia obowiązkowe

- Kto ma obowiązek? → Określony krąg osób
- Kto przeprowadza? → Wykwalifikowany personel medyczny
- Czy można z nich zrezygnować???? → **TYLKO WYJĄTKOWO**

CHOROBY ZAKAŹNE

Szczepienia ZALECANE

- Kto przeprowadza? → Wykwalifikowany personel medyczny
- Czy można z nich zrezygnować???? → **SĄ DOBROWOLNE**

CHOROBY ZAKAŻNE

Niepożądane odczyny poszczepienne

FAKTY I MITY

CHOROBY ZAKAŻNE

INNE DZIAŁANIA ZAPOBIEGAJĄCE EPIDEMIOM

- **Obowiązek utrzymania nieruchomości w należyтым stanie**
- **Określone warunki związane z produkcją i sprzedażą produktów potencjalnie grożących zakażeniem**

CHOROBY ZAKAŹNE

EPIDEMIA I CO DALEJ?????

- 1) zakaz wstępu do pomieszczeń skażonych;
- 2) przeprowadzenie dekontaminacji, dezynsekcji lub deratyzacji nieruchomości lub pomieszczeń;
- 3) zniszczenie przedmiotów
- 4) zakaz korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
- 5) zakaz spożywania żywności podejrzanej o skażenie,
- 6) nakazanie przeprowadzenia sekcji zwłok osoby zmarłej,
- 7) obowiązkowa hospitalizacja, izolacja lub kwarantanna